

man of the military caste; a Kṣatriya; Śi 14. 14. -3 N. of Yudhiṣṭhira. -4 N. of Indra. -5 The moon; राजप्रिया: कैरविष्णो रमन्ते मधुपैः सह Bv. 1. 126. -6 Lord, master. -7 N. of Prithu. -8 A Yakṣa; तं राजराजानुचरोऽस्य साक्षात् Ki. 3. 30. -9 The Soma plant; ऐन्द्रश्च विधिवद्तो राजा चाभिषुतोऽनघः Rām. 1. 14. 6; Bri. Up. 1. 3. 24. -Comp. -अग्निः wrath of a king. -अङ्गनम् a royal court, the court-yard of a palace. -अदनः 1 the Piyāla tree. -2 The seed of the tree Chirongia Sapida; राजादनं कन्दरालम् Śiva B. 30. 15. -अधिकारिन्, -अधिकृतः 1 a government officer or official. -2 a judge. -अधिराजः, -इन्द्रः a king of kings, a supreme king, paramount sovereign, an emperor. -अधिष्ठानम् the capital of a king, metropolis. -अध्वन् *m.* a principal or royal road, main street, highway. -अनकः 1 an inferior king, a petty prince. -2 a title of respect formerly given to distinguished scholars and poets. -अन्नम् 1 rice grown in Āndhra. -2 food obtained from a king; राजानं तेज आदत्ते Ms. 4. 218. -अपसदः an unworthy or degraded king. -अभिषेकः coronation of a king. -अम्लः a kind of vegetable plant: Rumex Vesicarius (Mar. चुका). -अकः Calotropis Gigantea (मन्दार; Mar. रुई). -अर्हम् 1 aloewood, a species of sandal. -2 a kind of rice (राजान्न). -अर्हणम् a royal gift of honour. -आहिः a large snake (having two mouths). -आज्ञा a king's edict, an ordinance, a royal decree. -आभरणम् a king's ornament. -आम्रः a superior kind of mango. -आवर्तः a diamond of an inferior quality. -2 a diamond from Virāṭa country. -आवलिः, -ली a royal dynasty or genealogy. -आसनम् a throne. -आसन्दी Ved. a stand on which the Soma is placed. -इन्दुः an excellent king; दिलीप इति राजेन्दुरिन्दुः क्षीरनिधाविव R. 1. 12. -इष्टः a kind of onion. (-ष्टम्) = राजान्न q. v. -उपकरणम् (pl.) the paraphernalia of a king, the insignia of royalty. -उपसेवा royal service; Ms. 3. 64. -ऋषिः (राजऋषिः or राजर्षिः) a royal sage, a saint-like prince, a man of the Kṣatriya caste who, by his pious life and austere devotion, comes to be regarded as a sage or *ṛṣi*; e. g. पुरूरवस्, जनक, विश्वामित्र. -कन्या, -कन्यका a princess. -करः a tax or tribute paid to the king. -करणम् a law-court. -कर्णः an elephant's tusk. -कर्तृ *m.* a person who assists at a coronation; समेत्य राजकर्तारः सभामीयुर्द्विजातयः Rām. 2. 67. 2. -कर्मन् *n.* 1 the duty of a king. -2 royal service; cf. Ms. 7. 125. -कला a crescent of the moon (the 16th part of the moon's disc). -कलिः a bad king; cf. अशरण्यः प्रजानां यः स राजा कलिरुच्यते Mb. 12. 12. 29. -कार्यम्, -कृत्यम् 1 state-affairs. -2 royal command. -कुमारः a prince. -कुलम् 1 a royal family, a king's family; अभिरापः स्त्रियो मुखैः सर्पो राजकुलानि च H.; नदीनां शन्नपाणीनां नखिनां शृङ्गिणां तथा । विश्वासो नैव कर्तव्यः स्त्रीषु राजकुलेषु च ॥ *ibid.* -2 the court of a king; आ दास्याः पुत्रि राजकुलं खल्वेतत् Nāg. 3. 12/13. -3 a court of justice; (राजकुले कथ्

or निविद् *caus.* means 'to sue one in a court of law, lodge a complaint against'). -4 a royal palace. -5 a king, master (as a respectful mode of speaking). -6 a royal servant; बध्नन्ति व्रन्ति लुम्पन्ति दूतं राजकुलानि वै Bhāg. 10. 41. 36. -कोशनिघण्टुः also -व्यवहारकोशः N. of a dictionary in Shiva's time compiled by his minister Raghunātha Paṇḍita. -क्षवकः a kind of mustard. -गामिन् 1 *a.* escheating to the sovereign (as the property of a person having no heir). -2 brought before the king (as slander); Ms. 11. 55. -गिरिः N. of a mountain in Magadha. -गुरुः a royal counsellor. -गुह्यम् a royal mystery; राजविद्या राजगुह्यं पवित्रमिदमुत्तमम् Bg. 9. 2. -गृहम् 1 a royal dwelling, royal palace. -2 N. of a chief city in Magadha (about 75 or 80 miles from Pāṭali-putra). -ग्रीवः a kind of fish. -घ *a.* sharp, hot. (-घः) a king-killer, regicide. -चिह्नम् 1 insignia of royalty, regalia. -2 the stamp on a coin. -चिह्नकम् the organ of generation (उपस्थ). -जङ्गमन् = राजयङ्गमन् q. v. -तरङ्गिणी N. of a celebrated historical poem treating of the kings of Kāśmīra by Kalhaṇa. -तरुः the कर्णिकार tree. -तालः, ताली the betel-nut tree; राजतालीवनध्वनिः R. -दण्डः 1 a king's sceptre -2 royal authority. -3 punishment inflicted by a king. -4 fine payable to a king. -दन्तः (for दन्तानां राजा) the front tooth; राजौ द्विजानामिह राजदन्ताः N. 7. 46; 'राजन्ते सुतनोर्मनोरमतमास्ते राजदन्ताः पुरः' (शृङ्गारधनदशतकम् 67). -दूतः a king's ambassador, an envoy. -दृशद् *f.* the larger or lower millstone. -देयम्, -भागम् the royal claim, tax; न वृत्या पौरतुष्यन्ति राजदयं हरन्ति च Mb. 12. 56. 59. -दौवारिकः 1 = राजद्वारिकः q. v. -2 a royal messenger; Hch. 4. -द्रोहः high treason, sedition, rebellion. -द्रोहिन् *m.* a traitor. -द्वार *f.*, -द्वारम् the gate of royal palace; राजद्वारे रमशाने च यस्तिष्ठति स बान्धवः Subhāṣ. -द्वारिकः a royal porter. -धर्मः 1 a king's duty. -2 a law or rule relating to kings (oft. in pl.). -धानम्, -धानकम्, -धानिका, -धानी the king's residence, the capital, metropolis, the seat of government; तौ दम्पती स्वां प्रति राजधानीं (प्रस्थापयामास) R. 2. 70. -धान्यम् Panicum Frumentaceum (Mar. सांवा). -धामन् *n.* a royal palace. -धुर *f.*, -धुरा the burden or responsibility of government. -नयः, -नीतिः *f.* administration of a state, administration of government, politics, statesmanship. -नामन् *m.* Trichosanthes Dioeca (Mar. पडवळ). -नारायणः (in music) a kind of measure. -निघण्टुः N. of a dictionary of Materia Medica. -नीलम् an emerald. -पट्टः 1 a diamond of inferior quality. -2 a royal fillet. -पट्टिका *f.* the Chātaka bird. -पदम् royalty, sovereignty. -पथः, -पद्धतिः *f.* = राजमार्ग q. v. -पिण्डः the maintenance given by a king; अवश्यं राजपिण्डस्तेर्निवेश्य इति मे मतिः Mb. 3. 36. 16. -पिण्डा a species of date. -पुंस *m.* a royal servant. -पुत्रः 1 a prince. -2 a Kṣatriya, a man of the military tribe. -3 the planet Mercury. -4 N. of a mixed caste. -5 a Rajpoot. -6 a kind of mango. -पुत्रिका 1 a kind of bird. -2 princess.